

# RAKETPROJEKTILEN SLOG NED PÅ BJÖRKÖN

## PAPPERS- ELLER FILMFRAGMENT

### AVSLÖJAS I TILLVARATAGET SPLITTER



Glada splitterlockare på Norrvikssand. I mitten fru Söderlund, som upptäckte »meteoren».

## Sensation på kafferepet

### Raketen 20 m. från bordet

DEN RAKETPROJEKTIL, som på tisdagen observerades över större delen av Medelpad, slog ned på badstranden i Norrvikssand på Björkö, Njurunda. Ett flertal badande lågo och solade sig på stranden endast ett 20-tal meter från nedslaget och ett annat sällskap satt vid ett kaffebord på ungefär samma avstånd utan att komma i vägen för projektilens splitter. Det hela gick så fort att man varken hann bli räd eller reflektera över vad som hänt. Man hörde en svag duns och såg en eldstrimma, det var allt. Då man undersökte saken närmare fann man en liten grop i den lösa sanden, ungefär ett par decimeter djup och en meter i diameter. Men man sökte vidare och fann en massa splitter, som tycktes tyda på ett meteornedslag. Ett fynd, som ST:s medarbetare gjorde på stranden i går f. m. synes dock peka i annan riktning — en meteor torde knappast ha urtag för cylindrar!

Ute på Norrvikssand finns f. n. sex sommarstugor. Området ligger i avskildhet ca 3 km. från Björkövägen. En av sommarstugorna äges av trafikflygare T. Lindén, som, då »meteoren» kom, hade några grannar på besök kring ett kaffebord utanför stugan.

### Sensation på Norrvikssand.

Vi låter här hr Lindén berätta om sina iakttagelser:

— Den som först upptäckte fenomenet darute på stranden, var en sommarvärd, fru Söderberg, och hon gjorde mig uppmärksam på detsamma, säger hr Lindén. Ett bländande sken omgav »projektilen», det var f. ö. så starkt att solskenet föreföll att fördunklas. Projektilen gick ganska sakta, högst med en fart av 50 meter i sekunden. Den gick ned i 40 graders dykvinkel och slog ned i sanden, dock utan någon direkt knall. Det var mera som om en duns hörts. På endast ett 20-tal meters avstånd låg några unga flickor och badade, och de sag hur sanden sprutade upp.



Splitter från raketprojektilen. Längst till höger ett föremål med cylinderruhkning, upphittat av ST:s medarbetare.

Söndsvalls Tidning 11/7 sid 3+9

-1131

9/7



En av sommarstugorna äges av trafikflygare T. Lindén, som, då »meteoren» kom, hade några grannar på besök kring ett kaffebord utanför stugan.

## Sensation på Norrvikssand.

Vi later här hr Lindén berätta om sina iakttagelser:

+ Den som först uppläkte fenomenet därute på stranden, var en sommarvärd, fru Söderberg, och hon gjorde mig uppmärksam på detsamma, säger hr Lindén. Ett bländande sken omgav »projektilen», det var f. ö. så starkt att solskenet föreföll ett fördunklat. Projektilen gick ganska sakta, högst med en fart av 50 meter i sekunden. Den gick ned i 40 graders dykvinkel och slog ned i sanden, dock utan någon direkt knall. Det var mera som om en duns hörts. På endast ett 20-tal meters avstånd lag några unga flickor och badade, och de såg hur sanden sprutade upp.

Efter någon stund hittade vi kratern, som dock var tämligen blygsam till omfånget. Spridda runt omkring

från gulbrunt till svart. Några sandbitar voro nästan i pulveriserad form, och då man tog i dem med händerna började det svida, ungefär som av lut. Likaså luktade det mycket friskt av just dessa partiklar. Projektilen, som hade nordöstlig riktning, åtföljdes av en lysande svans på 40—50 meter.

En av hr Lindéns grannar, fru Söderlund, som också var med kring kaffebordet, satt så placerad att hon omedelbart såg ett sken och eldstrimmor, som slog ned mot marken. Om det blev någon duns eller icke, kan hon ej avgöra, ty vägsvallet sjöng som vanligt sin melodi mot stranden. Någon kraftigare smäll blev det sålunda icke. Några smärre buskar skymde platsen för nedslaget, men när fru Söderlund och de övriga gick mot den plats där hon tyckt sig se meteoren slä ned, upptäcktes en liten krater i den lösa sanden. I botten på kratern fanns blott en liten bit av materia, som liknade urbränd koks eller dyl. Men i projektilens riktning fann man snart en masssplitter, som tidigare icke observerats å stranden.

Sommargästerna i Norrvikssand började genast att samla ihop splittret i parasar och det blev till slut flera kiloslagg av olika kulörer. En del av dessa fynd finnas i behåll därute.

Man kan ju inte vara säker på att allt, som uppsamlades på stranden, tillhörde meteoren, men det mesta torde dock ha kommit »från ovan». Badstranden är vit och relativt ren — barkbitar, stickor och koks etc. — spolas ju alltid i land, men sådana saker kan man ju känna igen, medan man står frågande inför annat, som tydligen haft med stark hetta att göra. En hel del av de uppsamlade splittren påminde om utbrända metallstycken.

(Forts. å sida 9, spalt 1)



## Raketprojektillen . . .

(Forts. fr. sida 8)

### Ett märkligt fynd.

Ett 10-tal meter från nedslaget hittade en av ST:s medarbetare vid besök på Norrviksstrand i går ett brunbränt föremål med utsvarvad cylinder. Till färg och konsisten var detta föremål likt många av de andra upphittade föremålen. Cylinder hade en diameter på c:a 25—30 millimeter.

Militära experter, som senare fingo övertaga fyndet, konstaterade snart att detta icke kunde härröra från någon meteor. Trafikflygare Lindén överlämnade också de föremål han hopsamlat på platsen till militärmyndigheterna.

Prov från lämningarna av meteoriten eller projektillen underställdes i går genom ST:s försorg dr Bäcklund vid Cellulosaabolagens forskningslaboratorium, som undersökte detsamma.

### Mikroskopet avslöjar sensation.

Dr Bäcklunds granskning av de små prover han fick gav ett sensationellt resultat. Ur en bit gråvit lös materia plockade han under mikroskopet fram ett tunt pappers- eller filmfragment, som visade sig vara uppdelat i rutor ungefär som ett raster eller schackbräde. Papperet eller filmhinnan var ungefär några kvadratmillimeter till ytan. — Att ännu ifråga inte var av något himmelskt ursprung kunde vi således onedelbart slå fast, säger dr Bäcklund. Det var fastmera så »jordiskt» man gärna kan begära. Man får dock inte utesluta möjligheten att det prov jag erhållit hamnat på stranden på annat sätt än med »projektillen». Det andra provet, som nu sänds vidare till sakkunskapen för en grundlig undersökning, fordrar lång tid att analysera. Det är ett hårdgjallat objekt, men synes dock innehålla kolpartiklar. Vad som i övrigt kan finnas där får man se, då man är klar med analysen. I varje fall står det klart att man har att göra med något som utgått från människohand.

I gårdagens tidning kallade vi projektillen radiostyrd. Detta var som framgick av innehållet endast ett antagande. Projektillen måste ju ha varit reaktionsdriven, en »raketprojektill».

## Rapporter om projektillen från skilda håll.

Aven i går fick ST en mängd rapporter om projektillen. Nedslaget skedde ungefär samtidigt med att folk påstår sig ha sett »spökflyg» på olika ställen i Medelpad. Flera observatörer talar om en lång svans på 40—50 meter, vilket alltså stämmer med trafikflygare Lindéns iakttagelse.

Från Maj i Njurunda rapporterades i går morse att projektillen måste ha slagit ner strax intill vid kusten.

I Västervik såg man projektillen slå ned bakom Alnön — det stämmer också ur Västerviks horisont.

Hr Rune Lindberg, Ovensjö, Ånge, skriver på tisdagskvällen till ST: Ett säregt ljusfenomen iaktogs av undertecknad i dag kl. 14.35. Fenomenet, som rörde sig i nordostlig riktning, utvecklade ett mycket starkt sken. Det hela varade i cirka 5 sek. och liknade en meteor. Då det kan tänkas äga intresse ur astronomisk synpunkt meddelas det härmed.

Hr Olle Sjolander, Byn, Gnarp: Jag såg en vit eldkula i går mellan två och halv tre. Stämmer alldeles med vad som står i Sundsvalls Tidning. Eldsvans. Gnistor efter. Nordostlig riktning.

Fotograf Niklas Svensson, Gällsta, Gnarp: Kulan jag såg gick från syd-väst till nordost. Som jag såg den kunde den gott ha gått ned någonstans norr om Gran. Rörelseriktningens vinkelet mot jordytan uppskattade jag till 45 grader. Skenet var blåvitt och påminner om det i en elektrisk ljusbåge.

Från Mainbaden i Hudiksvall meddelar en flicka, att hon upptäckt ett mystiskt eldfenomen på himlen med riktning mot norr ungefär mellan kl. 2 och 1/23 på tisdagsmiddagen.

### Försvarsstaben påkallar uppmärksamhet.

Chefen för försvarsstaben meddelade på onsdagskvällen att omkring kl. 14.30 den 9 juli ljusfenomen observerats på många ställen i landet. Sålunda iaktogs på flera håll i Stockholmstrakten en starkt lysande kropp med blågrön svans. Samtidigt syntes något liknande i Sundsvallstrakten, där även ett nedslag inträffade. På platsen för detta har fragment tillvaratagits och genom militär myndighets försorg sänds till Stockholm för analys. Denna kommer att utföras vid försvarets forskningsanstalt.

Då det för den fortsatta undersökningen är av vikt att glorda iakttagelser snarast inrapporteras, uppmanas allmänheten att ofördröjligen pr telefon eller post meddela här om till näraste truppförband eller till försvarsstabens luftförsvarsavdelning, telefon namnanrop Militärstaberna, postadress Stockholm 90.

### Projektill stört dykte i Värmland.

(TT)

Karlstad, onsdag. Aven i Hagfors i Värmland har ett kometliknande föremål iakttagits. Kl. 14.35 på tisdagen kom »projektillen» från norr i brant dykning mot sjön Ullén. Vid Rävberget slocknade den ett par meter över vattenytan, men det är icke uteslutet att den först träffat berget, upplöses tre åsyna vittnesfrån en rad plaser i Dalarna strömmar rapporter in om eldklotetsfenomen

och på många platser har man trott sig iaktta nedslag av projektillen. Alla iakttagelser har gjorts samtidigt — kl. 14.35 i tisdags. Några timmar efter nedslagen har icke hittats. Enligt vad ST erfar är det högst sannolikt att det är samma projektill, som varit synlig i Stockholm. Ingångsrapporter från skilda platser tyder på att det är en och samma projektill, som varit ute på turné över landet.

ej kat.

ej kat.

-1192

-1193

-1194

-1150